

GORDONIN TARINA

Sinut siirrettiin huoneeseeni joskus alkukesästä. Olit viettänyt jo lähes vuoden kaupungin keskussairaalassa, suuressa peltikattoisessa kollossissa, jonka yli olin usein lentänyt. Oletin että sen ylimpien kerrosten ikkunoista olisi ollut hieno näköala kauas merelle. ”Liian likaisia ja pieniä”, kähisit ja pudistelit päätäsi, sikäli kuin vielä pystyit.

Täällä lintujen sairaalassa ikkunat on peitetty ristikoilla, ettei kukaan syöksyisi niistä läpi. Lasit ovat kuitenkin kirkaat, pihan puut ja taivaan pilvet näkyvät yhtä terävästi kuin ulkoapäin. Mutta sinua ulkoilma ei kiinnostanut.

Alussa ujostelit minua. Luulit etten huomaa, mutta syrjäsilmin näin, kuinka et saanut katsettasi irti minusta, kuinka käänsit kasvosi heti toiseen suuntaan kun liikahtin. Katselit nolona muualle, kun kohensin siipiäni, täytin nokkani vedellä ja join, suin sulkiani suuremmiksi. Jos liikahtin äkillisesti, hätkähdit.

”En ole koskaan tuntenut ketään lintua”, selitit myöhemmin.

Ei tuijottelusi haitannut minua – oikeastaan vasta jälkeenpäin tajusin, että se oli minulle hyväksi. Sinä pelkäsit minua! Ei kukaan muu tällaista siipirikkoa olisikaan kavah-
tanut.

Ensimmäiset viikot et kiinnostanut minua ollenkaan, ryvin syvällä omissa ongelmissani. Niinä harvoina kertoina kun kukaan, edes lääkäri, kävi sinua katsomassa, yritin vain olla kuulematta, sulkeutua tylsyyteen. Mikään sinuun liittyvä ei kiinnostanut minua; mikään ei ollut kiinnostanut minua siitä asti, kun loukkaannuin.

Täysin vailla mielenkiintoa laitoin merkille tapojasi: kirjoitit paljon pieneen kirjaseen, sinulla oli ilmeisesti vaikeuksia saada kynä pysymään kädessäsi. Et vaikuttanut lukevan mitään, et katsellut ikkunasta, luonasi ei käynyt vieraita.

Välinpitämättömyyteeni tuli särö, kun huomasin, että toinen kätesi oli jäykistynyt. Siitä asti, kun sinut oli asetettu sänkyysi, olin luullut, että vasen kätesi sojotti ylös etuviis-
toon siksi, että siinä oli kipsi. Sitten satuin näkemään, kuinka sairaanhoitaja riisui kaapusi ja vaihtoi sen uuteen. Ei käsivarressasi ollut kipsiä, ei edes lastaa, se vain kurotti jäykistyneenä kohti katonrajaa.

Siinä on kohtalo, joka vetää omalleni vertoja, ajattelin. Sinänsä ilahduttava ajatus häipyi kuitenkin nopeasti. Mihin ihminen muka toista kättään tarvitsee, pohdin. Ei ollenkaan niin kuin lintu siipiään.

Yhtenä aamuna putosit lattialle ja kirosit tuskissasi. Kukaan ei tullut, vaikka huusit, hälytysnappiin et ylettänyt. Kätesi sojotti yhä kattoa kohti.

”Voitko –”, kähisit ja katsoit minuun veden peittämällä silmilläsi, ”– voitko pyytää jonkun tänne?”

Kohotin kaulani ja avasin nokkani raolleen, päästin parhaan ja läpituokevimman huutoni, vaikka ääneni oli pitkästä levosta vielä käheä. *Kuiii-ku-kuiiii*, koko huone kaikui käytävään asti. Hätkähdit ja painauduit lattiaa vasten.

Lääkintävahtimestari, räikeänokkainen mustarastas, kii-rehti paikalle niin että kynnet rapisivat lattiaan ja siiveniskut pyyhkivät käytävien seiniä.

”*Tsi-tsi-tsi!*” hän motkotti kiihtyneenä. ”Ei kuikankiljuntaa sisätiloissa!” Huomasi sitten sinut lattialla makaamassa.

”No mutta herra Gordon”, lääkintävahtimestari vaihtoi äänensävyänsä huolehtivaksi, ”mitä ihmettä te lattialla teette? Teidän tilassanne ei pitäisi pudotella itseään.”

Et vastannut mitään. Kun mustarastas oli hälyttänyt lisä-apua, huomasin, että lintujen kosketus oli sinulle vaikeaa. Puristit silmäsi kiinni, pidätit hengitystäsi, jännitit lihaksiasi, kun joukko rastaita nosti sinut takaisin sänkyyn.

Sen jälkeen olit minulle ihminen, joka pelkää lintuja. Sen parempaa leimaa ei sinun lajisi edustaja voi saadakaan.

”Miksi kätesi on tuollainen?” kysyin sinulta lopulta. Aamupäivä oli ollut sairaalassa vilkas – hiljainen siis meidän huoneessamme, koska hoitajien ja lääkäreiden aika oli kulunut uusien, kiireellisten potilaiden hoitamiseen ja sijoitteluun. Talo kaikui hätäisistä kiljaisuksista ja rääkäisyistä, vuoteita

siirreltiin kolinalla edestakaisin kerrosten välillä, hoitajien siiveniskut kuulostivat nopeammilta kuin yleensä. Meteli kylmäsi nahkaani, nosti höyheneni pörhölleen. Iso taistelu, ajattelin. Jostain on tullut paljon loukkaantuneita. Siksi puhuin sinulle. Tunsin itseni heikoksi.

”Minä jäykistyn kokonaan, vähitellen”, vastasit, et kääntänyt kasvojasi minuun päin. ”Muutun kiveksi.”

Haavat siipieni alla lopettivat vihlonnan siinä samassa.

”Teillä ihmisillä on omituisia sairauksia”, sanoin. Ääneni oli kylmä ja kaikuva sinun pehmeän käheytesi rinnalla.

”Kaikki, mikä minussa on pehmeää, kovettuu lopulta”, jatkoit. ”Minusta tulee ihmiskivi.”

Nostin kokeeksi siipiäni ylöspäin, mietin, miltä ilmavirta tuntuisi kylkihöyheniä vasten, kuinka tuuli iskisi vasten kasvoja. Kuinka nokka puhkaisisi vedenpinnan. Kuinka veden viileys hokkaisi höyhenten läpi.

Mistä tämä tarina oikeastaan alkaa? Se alkaa vasta myöhemmin, siitä hetkestä, kun pyysit minua kirjoittamaan kaiken ylös. Kaiken sitä edeltävän olen vain yrittänyt muistaa. Mutta linnuilla on hyvä muisti, me emme unohda.

”Tekisitkö minulle suuren palveluksen?” kysyit. Ensimmäisen kerran uskalsit katsoa minua silmiin – katseesi harhaili silmästäni toiseen. Työnsin nokkaani lähemmäksi. Yritit olla hätkähtämättä.

”Ottaisitko yöpöytäni laatikosta muistikirjan?”

Avasin laatikon, vedin esiin mustan vihon ja siihen kiinnitetyn kynän.

”Osaatko sinä kirjoittaa?” kysyit, ”– anteeksi”, sanoit heti sen jälkeen, ”minä en oikein tunne lintuja.”

Kerroin sinulle taidoistani, koulunkäynnistäni, työstäni ennen sotaa. Nyökkäilit puheeni mukana.

”Voisitko sinä kirjoittaa muistiin mitä tapahtuu?” pyysit hetken hiljaisuuden jälkeen. ”Kohta en pysty enää kirjoittamaan.” Näytit oikean kätesi rannetta, se ei suostunut taipumaan kunnolla. Minun silmiini ihmisten kädet ovat aina olleet kulmikkaita ja jähmeitä.

”Mitä tarkoitat ’tapahtumilla?’” kysyin. ”Pidätkö päiväkirjaa sinun puolestasi?”

Niin me sen sovimme: minä kirjoitan sinun tarinasi loppuun. Todellisuudessa et ollut pystynyt kirjoittamaan enää pitkään aikaan, ainakin kymmenkunta aukeamaa oli täynnä pelkkää sotkua. Siksi lähdin liikkeelle heti ensimmäisestä yhteisestä päivästämmme.

Sinä et ollut koskaan tuntenut lintuja – en minäkään ihmisiä, vaikka me rinnakkain elämmekin.

”Sinulla on upeat silmät”, sanoit minulle eräänä päivänä. ”Niin kauniin väriset, viininpunaiset ehkä. Tai luomunvioletit.”

Sinun silmäsi olivat vettä, yhtäaikaan läpinäkyvät ja heijastavat. Ojensit vaivalloisesti oikean kätesi ja tartuit juomalasiin.

”Minulla on ikävä vettä”, sanoin äkkiä, noin vain, ja minua hävetti heti. Miksi minä heikkouksiani muille purkaisin?

Nyökkäsit – olin jo aiemmin huomannut, että kaulasi ja

niskasi alkavat myös jäykistyä. ”Minäkin pidin uimisesta”, huokaisit sitten ja yskit hetken tuttua, käheää yskääsi. Yskänpuuskan päätyttyä kysyt minulta jotain, mitä olit halunnut kysyä jo pitkään.

Me kuikat olemme ylpeitä ja kohtalaisen pitkäkaulaisia, terävänäköisiä ja äärettömän nopealiikkeisiä, parhaita sukeltajia lintujen joukossa. Taistelusukeltajiin minut sitten komennettiin. Pataljoonassa oli muitakin kuikkia, lisäksi kaakkureita, silkki- ja mustakurkku-uikkuja, ilmatukena tiiroja ja sääksiä.

Sen päivän piti olla rauhallinen. Olimme kolmatta viikkoa uudessa asemapaikassa, sataman lähistöllä, missä meille ei juuri löytynyt tekemistä. Asemasota vei voimia – tylsistyi ja turrutti, ei tarjonnut edes niitä ajoittaisia adrenaliinisyök-syjä, jotka sodan etenemisvaiheessa olivat pitäneet joukot virkeinä. Paistattelimme päivää rantakallioilla, aamupäivän olimme viettäneet kalassa.

Äkkiä taivas oli täynnä vihollisen lentäjiä, ne pimensivät auringon ja niiden kirkkaisut viilsivät korviamme. ”Veteen!” uikut huusivat. ”Ilmaan!” komensi kalatiira, joukkomme nuorin, levitti siipensä ja ponnisti lentoon. Taivas oli täynnä siipiä, auringonvalon hehkua nokissa ja sulkien kärjissä.

Itse kiirehdin kohti vettä, ehdin juuri nähdä tumman, leveäsiipisen, jättimäisen hahmon ylläni, mutta olin jo matkalla kohti syvyyttä, äänettömyyttä. Vihollisen raatelujalat siipiini pureutuneina, mutta niitä en enää tuntenut.

”Pystytkö joskus vielä lentämään?” oli pitkään valmisteltu kysymyksesi. Katselit sideharsoja kyljilläni.

Mieleni teki huutaa: suoristaa kaulani ja päästää pitkä, surullinen kiljahdus, mutta maltoin mieleni.

”Lääkärit eivät suostu sanomaan. Siivet ovat vaikeita parannettavia, moni on menettänyt lentokykynsä, vaikka siivet ovat vaikuttaneet täysin parantuneilta.” Ojensin toisen siipeni, sen joka oli sinua lähempänä, huomasin kuinka ras-kaalta siipi tuntui, kun lihakset olivat levosta surkastuneet. *Sirpaleinen kyynärhuun murtuma*, niin sairauskertomuksesani oli lukenut – ja sillä oli viitattu molempiin siipiini.

Ojensit kätesi, sen vielä toimivan, ja kosketit sulkiani. Katkenneiden tilalle oli jo työntymässä uusia.

Vielä samana iltana käytävältä alkoi kuulua lähestyvää räyhtää. Olimme syömässä iltapalaa – se oli aina samanlaista, kaksi paahtoleipää tonnikalatäytteellä. Minä en sairaalaruuasta pitänyt, mutta söin mielelläni tonnikalat sinunkin leipiesi päältä. Sinä olit jo lopettanut syömisen, makasit niska jäykkänä ja silmät suljettuina vuoteellasi. Tapanasi oli sivellä leukaa vielä liikkuvalla kädellä.

Huoneemme ovi aukesi ja sisään rynnisti varis, nuori vielä. Hän oli yhtä repaleista siipeä ja pyrstöä, verisiä rinta-höyheniä, avoimeksi unohtunutta nokkaa. Toisen jalan nahka oli repeytynyt niin, että jänteet irvistivät polvesta. Varis oli rääkynyt äänensä käheäksi, nyt hänen äänensä oli enää epätoivoista pihinää. Toinen siipi oli melkein repeytynyt irti, ovenkarmiin jäi verinen jälki sen korkeudelle.

Kuiii, minä huusin, sillä tunnistin katseen variksen silmissä. Sinä et saanut sanaa suustasi, ihosi oli ehkä kalvaampi kuin koskaan, silmäsi entistä läpinäkyvämmät.

Kuiii! huusin uudestaan, mutta silti varis ehti rynnätä ikkunaa päin, rysäyttää nokkansa läpi lasista. Lasin rikkoutumisen seasta kuului pehmeämpi räsähdys, kun kallo murtui. Lintujen kallot ovat erityisen vahvoja, mutta eivät nekään törmäyksiä kestä.

Kului monta hetkeä – liian monta, ennen kuin kukaan ehti apuun. Käytävästä ja muista huoneista kuului kyllä ääniä: *ao-uuu*, huusi viereisen huoneen haahka; jossain ruokokerttuset aloittivat huolestuneen kakofoniansa; hoitajarastaat korottivat ääntään ja yrittivät saada talon hiljenemään. Varis makasi velttona ikkunaan tarttuneena, toinen siipi oli liimaantunut särkyneen lasin reunaan, mustat silmät heijastivat kattolampun valoa. Pelko oli poissa, tilalla hiljaisuus.

Lopulta ovi avautui ja sisään astui korppi, sairaalan ylläkäri.

”Ei tainnut mieli kestää enää”, hän sanoi matalalla, rohisevalla äänellään. ”Nuori lintu vielä.”

Korppien silmät ovat aivan samanlaiset kuin varisten, huomasin sen silloin. Kuin he voisivat olla yhtä ja samaa.

”Miksi linnut sotivat?” kysyit yöllä – oli pimeää, mutta kumpikaan meistä ei saanut unta. Äänesi oli alkanut vaimeta, ehkä aloit olla jo liian kivettynyt puhuaksesi. En huomauttanut sinulle siitä.

”Etkö sinä tiedä?” kysyin. ”Lintujen sotahan on jatkunut jo vuosikymmeniä.”

Vuodevaatteesi kahahtivat, ehkä yritit kohauttaa harteitasi ihmismäiseen tapaan tai käänsit kasvosi minua kohti. ”Ei minulle ole koskaan kerrottu. Eivät ihmiset puhu lintujen asioista.”

Me sodimme vuosikymmenet, kuolemme, kidumme, tapamme toisiamme, ettekä te puhu siitä!

Urahdin vain. Kurkkuani pakotti. Ikkunasta erottui hento valo, se paljasti lasiin jääneet punaiset tahrat.

”Me ihmiset emme juurikaan sodi”, sanoit, tiesin että sen sanominen oli sinulle vaikeaa, aivan kuin moittisit minua. Mutta tottahan se oli: linnut ja ihmiset ovat aina eläneet vierekkäin, toistensa lomassa, ja vain linnut käyvät sotia.

”Harmittaako sota sinua?” kysyit. Ja tarkensit vielä: ”Haa-veiletko sinä koskaan sotien loppumisesta, sellaisesta elämästä, jossa te kaikki linnut voisitte elää rauhassa sellaista...” äänesi petti hetkeksi, ”lintumaista elämää?”

Urahdin hieman, vain sen verran, että luulisit minun pohdittavan asiaa. Et sinä voinut ymmärtää. Arvostin kunnioitustasi lintuja kohtaan, mutta lintuja eivät voi ymmärtää ketkään muut kuin linnut itse. Esimerkiksi minä, kuikka: Minun nokkani on terävä ja luja, suorastaan hengenvaarallinen. Minä sukellan nopeasti ja syvälle, voin sukeltaa pitkään, näen veden alla erinomaisesti. Kaikki vesilinnut eivät ole kovin hyviä lentämään, mutta me kuikat olemme kestäviä, lennämme säässä kuin säässä.

Entä käet, soluttautumisen mestarit, jotka laittavat omat lapsensa vakoojiksi vieraaseen pesään?

Entä palokärjet: mustia kuin pahuus itse, otsa punainen kuin kekäle. Heidän nokallaan hakkaisi reiän sairaalan betoniseinäänkin.

Entä ne toiset, viholliset: koukkunokkaiset, leveäsiipiset haukat ja kotkat, tai kynnekkäät pöllöt, yön valtiaat?

Ja sinä kysyt, miksi me sodimme!

Korppi huolestui sinusta. Sinulle oli uutta, että joku huolestui tilastasi: se oli muutos, jokin sairaudessasi oli muuttunut. Et sanonut mitään, puhuit aivan muusta – siitä sen huomasinkin.

Korppi kurtisti otsaansa käydessään refleksejäsi läpi, siristi silmiään tunnustellessaan käsivarsiasi ja hartioitasi. Mustat sulat olivat kovin mustia kalpean ihosi rinnalla. Kun korppi lopetti tutkimuksensa, hän käänsi päätään ja katsoi minuun.

Oli aika, jolloin en lainkaan pitänyt korpeista. He ovat uhkarohkeita, luottavat liikaa toisiinsa. Linnun tulee luottaa ennen kaikkea itseensä.

Ymmärsin, että korppi halusi minun lähtevän huoneesta. Se oli huono merkki – että hän halusi jutella kanssasi kahden kesken.

”Minulla alkaa kohta fysioterapia”, urahdin, vetäisin siivet kylkiini niin nopeasti, että arpia vihloi. Et katsonut minuun – katsoit ikkunaan. Haaveilitko sinä koskaan lentämisestä?

Fysioterapeutti, vanhahko närhi, ihmetteli kiirettäni. Vennytin selkälihaksiini, harjoittelin lentoliikkeitä, tein kaiken kolme kertaa niin nopeasti kuin yleensä. Närhi hymähteli,

hääräsi ympärilläni ja torui – jäi äkkiä seisomaan paikalleen otsatöyhtö pystyssä.

”Ku-ii, mitä nyt?” kysyin, mutta ajattelin vain sinua. Tämä on sinun tarinasi silloinkin, kun olet muualla.

”Sinä pääset pian taas ilmaan”, närhi sanoi ja nauroi terävää närhennauruaan.

Toden totta, siipeni tuntuivat paremmilta kuin aikoihin. Ilmavilta, lähes kantavilta.

Kun tulin takaisin, et katsonut minuun. Nostin siipeni ylös, et katsonut minuun.

”Kuinka voit?” kiljaisin. Ääni helähti nurkissa, et liikahatanut vieläkään. Hypähdin sänkysi viereen, työnsin nokkani kiinni poskeesi.

Silmäsi olivat täynnä suolaista vettä.

”Minun sydämeni alkaa kivettyä”, kuiskasit, äänesi oli metallin rohinaa, kahden kiven raapiutumista toisiaan vasten. ”Senkin minä ehkä kestäisin”, sanoit jo hieman kovempaa, ”mutta minun ajatukseni – mitä jos minun ajatukseni ehtivät kivettyä jo ennen sydäntäni? Mitä minä olen ilman ajatuksiani?”

Astuin taaksepäin, istahdin pyrstölleni ja päästin pitkän huudon, joka kimpoili edestakaisin seinistä, luikerteli ovenraosta käytävään, sai punatulkut helskyttelemään odotushuoneessa ja vahtimestari-töyhtöhyppän anelemaan hiljaisuutta keskusradion kautta.

Sota on maailman kaunein asia. Mikään ei ole uljaampaa

kuin veren puna valkoisilla höyhenillä tai repivä, kuulon hajottava kirkuna, jonka voimin lokit ryntäävät vihollisen kimppuun. Jopa viholliset ovat uljaita, vaikkapa eleettömien huuhkajien lentue, joka peittää kuun taakseen.

Tulisinko vielä nauttimaan siitä kaikesta? Pakottaisiko tuuli silmäni kiinni, pusertaisiko vesi kylkiäni, kun sukeltaisin viholliselta piiloon? Minua elämä vielä odotti, sinut se oli aikeissa hylätä.

Kirjoittaessani tätä minun oli pakko kysyä:

”Kuka sinun tarinasi lukee?”

Et pystynyt enää kääntämään kasvojasi minua kohti, joten käännyin vuoteellani, hypähdin sängynlaidalta sinun sänkyysi laidalle.

”Kuka tahansa”, sanoit ja nieleskelit. ”Ei ole tärkeää, että se luetaan, on vain tärkeää, että se tulee kirjoitettua.”

”Sinun silmäsi ovat niin kovin kauniit”, huokaisit vielä, mutta olin jo hypähtänyt alas. Tai ehkä luulit etten kuulisi.

Olin aina ollut taitava kirjoittaja. Minua oli kannustettu siihen ensin tarhassa, myöhemmin koulussa – koulujen jälkeen olin kirjoitellut huvikseni, kunnes se jostain syystä oli jäänyt.

Vauhtiin pääseminen oli siksi hankalaa, sanat eivät solju-neet vaan kietoutuivat toisiinsa tahmaisina ja karheina. Ker-roin tästä sinulle vähän sen jälkeen, kun olit pyytänyt minua kirjoittajaksesi.

Hymähdit: ”Me unohdamme niin paljon, unohdamme miten voisimme elää, vaikka se olisi tuhannesti parempaa kuin nykyinen elämistemme.”

Korpit ovat ehkä kuikkia älykkäämpiä, mutta meillä on terävämpi nokka.

Pysäytin ylläikäarin käytävällä, levitin siipeni hänen eteensä. ”Mikä sairaus minun ihmiselläni on? Eihän kukaan voi muuttua kiveksi!”

Korppi käänsi päätään sivulle nähdäkseen minut paremmin. Kyömy hänen nokkansa päällä oli ajan harmaannuttama, katse silti tuima. ”Se on ihmisten vitsaus.” Hän kohotti toista siipeään ja alkoi sukia mustia sulkia nokallaan. ”Olen kuullut, että sitä tavataan yhä enenevässä määrin. Että he todellakin kivettyvät.”

Huojutin päätäni puolelta toiselle, mutta korppi ei pelästynyt. ”*Krr-ha!*” hän sanoi. ”Eivät he osaa itsekään parantaa sitä, siksi heidän sairaalansa ovat tupaten täynnä samanlaisia potilaita.”

”Tehkää jotain! Mitä tahansa!” En saanut äänestäni niin uhkaavaa kuin olisin halunnut.

”Me emme valitettavasti voi auttaa herra Gordonia. Ihmisillä on ristinsä, meillä linnuilla omamme. Voimme vain olla hänen luonaan, yrittää helpottaa tuskia.”

Käytävästä ei erottunut enää valoa. Minun yölamppuni paloi, sinun oli ollut sammuksissa jo pitkään.

”Mitä minä teen sitten kun sinä olet kuollut?” kysyin. Höyhenieni tyvissä kulki värinä, se kutitti ihoani ja sai minut ajattelemaan muita kuikkia, veljiäni, heidän nokkiaan kyhnyttämässä niskaani. Kuinka kauan kaikesta oli kulunutkaan.

Kumarruin yllesi niin, että kasvosi jäivät varjoon. Toinen

silmäsi kiilui kylmästi – kun te ihmiset kivetytte, teidän silmänne muuttuvat jalokiviksi.

”En minä kuole”, sanoit – tai oikeastaan sanoit ”Emmm-hä-uu-le”, sillä puheesi oli alkanut muuttua epäselväksi jo monta päivää aiemmin.

”Kyllä sinä kuolet”, sanoin takaisin, sillä me kuikat haluamme sanoa asiat niin kuin ne oikeasti ovat. ”Sitten kun olet pelkkää kiveä, olet kuollut.”

”Lennä”, mutisit ja keskityit pitämään äänesi selvänä. ”Lennn-äh-iii-ittälle-äässet.”

”Lennä niin pitkälle kuin pääset?”

”Essi-oku-llammih!”

”Etsi lampi? Mitä minä lammella?”

Terve silmäsi oli taas peittynyt veden alle ja toinenkin kuului kosteana.

Me kuikat emme ole kovin perhekeskeisiä, viihdymme kyllä muiden lintujen parissa, mutta sielultamme olemme aina yksin. Niin kuin kaikki linnut, meidätkin kasvatetaan suurissa parvissa, satojen samanikäisten parissa. Poikasikä oli stressaavaa aikaa, jatkuvaa kiljumista ja nokkimista, säksätystä ja siipien heiluttelua.

Vanhin tuntemani kuikka oli neljäkymmentävuotias, harmaa ja jo lentokyvytön. Hän oli opettanut strategiakorkeakoulussa, mutta jättäytynyt lopulta pois opetustöistä.

Kun hän oli ollut poikanen, kuikkien elämä oli ollut aivan toisenlaista: jokainen kuikkapariskunta oli elänyt erikseen, valinnut itselleen pienen järven tai suolammen, etsinyt sieltä

mättään, muninut munansa, kasvattanut poikasensa itse keskellä hiljaisuutta.

Sellaisia lampiako tarkoittit?

Pelkäsin sitä päivää, jolloin silmäsi olisivat täysin kuivat – kirkkaat ja kiiltävät timantit. Suusi jähmettynyt hieman raolleen, ihosi hohtavaa kuin marmori, ajatuksesi niin kovia ja teräviä, etteivät ne enää pääsisi suustasi ulos.

...

Ajatuksesi ovat jääneet jumiin omieni lomaan. Tänään lensimme metsäalueen yli. Vihreyttä rei'ittivät pienet, kiiltävät vetiset, kalliorantaiset lammet. Palasit mieleeni.

Olin minä ennenkin lampia nähnyt – ylhäältä katsottuna maankamara on täynnä lampia, isoja, valtavia tai pieniä, tummavetisiä tai kirkkaita. Mutta tänään katselin niitä sinun silmilläsi, yritin nähdä itseni elämässä syrjässä kaikesta tästä. En nähnyt.

Näin tänään vallan muuta. Siivosimme taistelun jälkiä suurella ihmisten rakentamalla aukiolla, jota reunustivat teidän talonne, teidän tienne; se paikka oli selvästi teidän, mutta nyt se oli täynnä lintujen ruumiita. Sellaiseksi minut on alennettu: ruumiiden keräilijäksi, vaikka voisin lentääkin.

Silti minä haluan tehdä sen, mitä minulta odotetaan. Minä haluan taistella toisten lintujen, toisten kuikkien ja aseveljiemme rinnalla, vihollisia vastaan. Päivä päivältä lennän korkeammalle, siipeni väsyvät vähemmän, pystyn shyttämään tuulen ja sukeltamaan myrskyn nostamien aaltojen läpi.

Se aukio oli rakennettu patsaita varten. Te ihmiset olitte järjestäneet patsaanne riveihin, välillä suoriin ja välillä satunnaisiin. Nyt patsaiden kivistä pintaa rikkoi lintujen veri, irronneet sulat ja höyhenet. Vaikka minun olisi pitänyt kerätä omiamme, ottaa heistä talteen sen verran kuin mahdollista oli, kiertelinkin katselemassa patsaita, lennähdin yhden olkapäältä toisen päälle, kävin kivisiä kasvoja läpi.

En löytänyt sinua heidän joukostaan. En voi uskoa, että kohtelette niin omianne, asetatte koristeiksi aukiolle.

Sitten ajattelin näin: Te ette sodi, mutta ainakin teidät muistetaan. Ne jotka eivät vielä ole kivettyneet, käyvät katsoyassa niitä, jotka jo ovat. Aina syntyy uusia, aina kivettyy uusia. Kukaan ei katoa, kaikki muistetaan.

Kuka muistaisi minut, kuikan?

Ja onhan sinulla olemassa vielä tämä, minun kirjoitukseni, Gordonin tarina. Jatkan sitä yhä, kirjoitan siitä niin pitkän kuin pystyn.

Tämänkin kirjoitan:

Viimeinen aamusi oli rauhaton. Etukäteen kukaan ei tiedä, mikä aamuista on viimeinen, minä tiedän nyt, silloin en.

Rauhattomaksi aamun teki viereiseen huoneeseen tuotu joutsen. Se oli uinut miinaan, menettänyt näkönsä ja kuulonsa, ja sen toinen siipi oli repeytynyt kappaleiksi. Joutsenesta meille kertoi siivooja, vanha metsähanhi, jonka taukoamaton kaakatus ärsytti minua ja näytti lamaannuttavan sinut.

"Herra Gordon ei halua kuulla!" kiljahdin hanhelle. Hän vain loksautti nokkaansa ja jatkoi puhetulvaansa. Hypähdin

tuolille sänkysi viereen. Ilmeesi oli oikeastaan rauhallinen, ehkä jopa aavistuksen onnellinen. Teidän ihmisten hymy on usein niin huomaamatonta. Hymyilin nopeasti takaisin, mutta hanhi kaakatti yhä. "Pyrstökin on mustaksi palanut", hän vaahtosii, "iho haisee savulta ja tuhkaa varisee lattialle. *Ka-ka-ka-ka-ka!*"

Painoin pääni käsivarrellesi. Se oli viileä, yhtä viileä kuin sängyn metallinen laita. Et katsonut minuun. Hanhen ääni kuului nyt käytävästä, hän työnsi välinevaunuja eteenpäin ja päivitteli joutsenen kohtaloa. Työnsin nokkani kainaloosi, et hätkähtänytkään. Suljin silmäni – silloin kun silmäni ovat kiinni, en pelkää mitään. Ihosi tuoksui auringon lämmittämältä kalliolta. Nostin päätäni. Silmäsi kimalsivat ihmeellisinä, loistivat kuivaa kiiltoa, heijastivat ikkunasta näkyviä pilviä ja katon kirkasta lamppua.

Kuiiii! huusin korvaasi. Et liikahtanut. *Kuiiii,* huusin uudestaan, saatoin jopa erottaa, kuinka ääni kaikui korvakäytävässäsi.

Ovi avautui takanani ja korppi käveli huoneeseen. Kynnet rapisivat lattiaa vasten.

"Herra Gordon on jo poistunut", hän sanoi. "*Kraa-ah!* Herra Gordon on ollut silkkaa kiveä yöstä asti."

Myöhästyin viimeisen hetkesi muistiin kirjoittamisesta.

Miten selittäisin tämän sinulle?

Tuntuu epäreilulta, että sinä kuolit, mutta säilyt silti ikuisesti. Sinä vaatimaton ja arka ihminen, sinä joka pelkäisit lintuja ja sotaa.

Minä sen sijaan, minä joka paranin, joka jatkan sotaan,
minä en tule säilymään, minä hajoan lopulta tuuleen, liu-
kenen veteen, häviän niihin lampiin ja metsiin, joihin sinä
halusitkin minun päätyvän.

Kuikat ovat aaltojen ääniä rantaa vasten, ihmiset ovat
ikuisia.

ANOBIUM PERTINAX

Ding-dong. Ding-dong. Ding-dong. Ding-dong. Ding-dong.
Ding-dong. Ding-dong. Ding-dong.

Avaan silmät vasta kun kaappikellon viimeinen kumahdus
on häipynyt. Aurinko paistaa kirkkaasti, tämä on ensimmäi-
siä päiviä, kun sen valo ulottuu heti aamulla sänkyyn asti.
Seinällä lanteitaan esittelevä Beyoncé on haalistunut. Juliste
alkaa muutenkin olla hävettävä. Se täytyy ottaa pois.

Vedän yöpaidan pään yli. Paita on kohta jo liian pieni,
liian lapsellinen, etumuksen röyhelöllä on taipumus nousta
naurettavasti pystyyn. Äiti toi paidan tuliaisiksi Espanjasta
joskus aikoinaan, sekin tapahtui jo ikuisuus sitten. Ikkunasta
näkyvä häivähdys keltaista ja violetta kuolleen ruohon seassa.
Krookukset ovat heränneet talviuniltaan. Istun hetken sän-
gynlaidalla ennen kuin lähden alakertaan.